

स्थानीय राजपत्र

सुनकोशी गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड-९ सङ्ख्या-१० सुनकोशी स्थानीय राजपत्र प्रकाशित मिति २०८२/१०/०२

भाग-२

सुनकोशी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको सूचना

नेपालको संविधान बमोजिम गाउँ कार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको नियमावली सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ।

सुनकोशी बाल कोष (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०८२

विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गराउनका लागि एक कोष स्थापना गर्न आवश्यक भएकाले बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा ६३ को उपदफा ४ र सुनकोशी गाउँपालिका प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सुनकोशी गाउँपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ।

१. कोषको नाम र प्रारम्भ : (क) यस कोषको नाम "सुनकोशी बाल कोष (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०८२" रहेको छ।

(ख) यो कार्यविधि कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित भएपश्चात स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : (क) "ऐन" भन्नाले संघीय संसदले बनाएको बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ सम्झनुपर्दछ।

(ख) "विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका" भन्नाले नियम ३ बमोजिमका बालबालिका सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "कोष" भन्नाले नियम ४ बमोजिमको सुनकोशी बाल कोष सम्झनु पर्दछ ।

(घ) "समिति" भन्नाले नियम ७ बमोजिम गठित सुनकोशी बाल कोष सञ्चालक समिति सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "कार्यविधि" भन्नाले सुनकोशी बाल कोष (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०८१ भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(च) "गाउँपालिका" भन्नाले सुनकोशी गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।

३. विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका : विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका अन्तर्गत निम्न बालबालिका पर्दछन् ।

क) ऐनको दफा ४८ बमोजिमका बालबालिका,

ख) गाउँ कार्यपालिकाले विशेष संरक्षण आवश्यकता भएका बालबालिका भनी तोकिदिएका अन्य बालबालिका ।

४. कोषको स्थापना : (१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकालाई उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गराउने काम समेतका लागि एक सुनकोशी बाल कोषको स्थापना गरिएको छ ।

(२) सुनकोशी बाल कोषमा देहाय बमोजिमको रकमहरू रहनेछन् ।

(क) संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार बाट प्राप्त रकम,

(ख) विदेशी सरकार, अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,

(ग) स्वदेशी संघ, संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,

(घ) अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(३) नियम (२) को खण्ड (ख) बमोजिम रकम प्राप्त गर्न प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृति लिइनेछ ।

(४) सुनकोशी बाल कोषले आफ्ना उद्देश्यसँग मेल खाने संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने बाल हेल्पलाईन जस्ता कार्यक्रमसँग समन्वय गरी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग : सुनकोशी बाल कोषको रकम देहायको कामको लागि उपयोग गरिनेछ :-

(क) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान गर्न,

(ख) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार गर्न,

(ग) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको अस्थायी संरक्षण गर्न,

(घ) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको स्वास्थ्य उपचार तथा मनोसामाजिक सहयोग गर्न,

(ङ) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको परिवार खोजी गरी पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गर्ने,

(च) खण्ड (क) देखि (ङ) मा उल्लेखित कार्यसँग सम्बन्धित अन्य आवश्यक कार्य गर्ने ।

६. कोषको रकम उपयोग गर्न नपाइने : सञ्चालक समितिको बैठक भत्ता, खाजा, भ्रमण मसलन्द, छपाई, पत्रपत्रिका, विज्ञापन लगायतका कुनै पनि प्रशासनिक कार्यका निमित्त कोषको रकम खर्च गर्न पाइने छैन। तर नियम (४) बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्न लाग्ने यातायातको प्रयोग लगायतका अत्यावश्यकीय कार्यमा रकम खर्च गर्न यस नियमले बाधा पुर्याएको मानिने छैन।

७. समितिको गठन : (१) कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने कामका लागि एक सुनकोशी बाल कोष सञ्चालक समिति रहनेछ ।

(२) सुनकोशी बाल कोष सञ्चालक समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) गाउँपालिका उपाध्यक्ष	अध्यक्ष
(ख) सामाजिक विकास समितिको संयोजक	सदस्य
(ग) गाउँ कार्यपालिकाले मनोनित गरेको एक महिलासहित दुई जना गाउँसभाका सदस्यहरु	सदस्य
(घ) गाउँपालिकामा काम गर्ने सामाजिक संस्थाहरु मध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाले मनोनयन गरेको एक जना महिलासहित दुईजना	सदस्य

(ङ) प्रमुख, महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण उपशाखा सदस्य सचिव

(३) उपनियम (३) को खण्ड (ङ) बमोजिमको सदस्यको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ र निजको पुनः मनोनयन हुन सक्नेछ ।

८. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : सुनकोशी बाल कोष सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) कोष बृद्धिको लागि स्रोतको खोजी गर्ने, आवश्यक रचनात्मक तथा प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने,
- (ख) कोषको रकमको संरक्षण गर्ने,
- (ग) नियम ४ बमोजिम कोषको रकम उपयोग गर्ने,
- (घ) कोषमा रहेको रकम खर्च वा वितरण सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,
- (ङ) तत्काल खर्च नहुने कोषको रकम अक्षय कोषमा राख्ने वा अन्य क्षेत्रमा लगानी गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,
- (च) विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकाका क्षेत्रमा काम गरिरहेका वा गर्न इच्छुक संघ, संस्था वा व्यक्तिसँग समन्वय गर्ने,

- (छ) कोषको आय व्ययको विवरण, लेखा परीक्षण प्रतिवेदन वार्षिक रूपमा कार्यपालिका बैठकमा पेश गर्ने,
- (ज) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,
- (झ) विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकाको संरक्षणको निम्ति आवश्यक अन्य उपयुक्त कार्य गर्ने, गराउने ।

९. **समितिको बैठक र निर्णय :** (१) कोष व्यवस्थापन तथा सञ्चालक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

- (२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) समितिको बैठक बस्नु भन्दा कम्तिमा २४ घण्टा अगाडि समितिको सदस्य सचिवले बैठकमा छलफल हुने कार्यसूची सहितको सूचना सबै सदस्यहरूलाई दिनुपर्नेछ ।
- (४) समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले गर्नेछ । अध्यक्षको अनुपस्थितिमा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने गाउँपालिकाको विषयगत समितिका संयोजकले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।
- (६) सञ्चालक समितिले सर्वसम्मत्का आधारमा निर्णय गर्नेछ । सर्वसम्मत नभएमा बहुमतको निर्णयलाई समितिको निर्णय मानिनेछ । सदस्यहरूको मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिनेछ ।

(७) समितिले आवश्यकता अनुसार कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछन् । आमन्त्रित सदस्यको मताधिकार हुने छैन ।

(८) समितिको निर्णय समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी राख्नुपर्नेछ ।

(९) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य व्यवस्था समितिले आफै निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

१०. **सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड :** (१) गाउँपालिका भित्र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएको बालबालिका छु भनी कसैले समिति समक्ष निवेदन दिन वा लिखित वा मौखिक रूपमा जानकारी गराउन सक्नेछन् ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम जानकारी प्राप्त भएपछि सदस्य सचिवले आवश्यक सोधपुछ गरी यथार्थ विवरण पत्ता लगाउने छन् ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको प्रक्रिया पछि विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएको बालबालिकालाई सहयोग आवश्यक छ भन्ने लागेमा निजले समितिको बैठक आव्हान गर्ने छन् ।

(४) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको निमित्त समितिले देहाय बमोजिमको आर्थिक सहयोगको निर्णय गर्नेछ ।

(क) कोषबाट एक पटकमा बढीमा रु. १०,०००।- सम्म सहयोग गर्न सकिनेछ ।

(ख) सहयोग गर्नुपर्ने रकम सम्भव भएसम्म चेक मार्फत रकम भुक्तानी दिनुपर्नेछ ।

(ग) कोषबाट सामान्यतः एक जनालाई एक पटक सहयोग गरिनेछ । तर, विशेष स्थितिमा समितिको निर्णयले थप दुई पटकसम्म सहयोग गर्न सकिने छ ।

(५) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकालाई तत्काल उद्धार, संरक्षण वा उपचार नगरेमा मानवीय क्षति वा गम्भीर परिणाम हुने देखिएमा सदस्य सचिवको सिफारिसमा अध्यक्षले कोषबाट तत्काल सम्बन्धित बालबालिकाको निमित्त दश हजार रुपैयाँ उपलब्ध गराउन सक्नेछन् ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम बालबालिकालाई रकम उपलब्ध गराइएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराइए पछि बस्ने समितिको बैठकबाट सो खर्चको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

(७) समितिले विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलनका निमित्त आर्थिक सहयोग बाहेकका अन्य कार्यक्रमका निमित्त अलग्गै मापदण्ड बनाउन सक्नेछ ।

११. खाताको सञ्चालन : (१) कोषको रकम समितिले कुनै वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

(२) बैंक खाताको सञ्चालन प्रमुख प्रशासकिय अधिकत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१२. कोषको लेखा र लेखा परिक्षण : (१) कोषको आय - व्ययको लेखा गाउँपालिकाले अपनाएको नियम बमोजिम राखिनेछ ।

(२) कोषको आय तथा व्ययको लेखापरिक्षण गाउँपालिकाले बनाएको नियम बमोजिम हुनेछ ।

१३. रकम फ्रिज नहुने : प्रचलित कानूनमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि कोषको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म खर्च नभई बाँकी रहेमा पनि फ्रिज हुने छैन ।

१४. प्रतिवेदन प्रकाशन गर्नुपर्ने : (१) समितिले आफूले गरेको कामको प्रतिवेदन वार्षिक रुपमा गाउँ कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको प्रतिवेदन गाउँ कार्यपालिकाले वार्षिक रुपमा प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

१५. कोषको सचिवालय : कोषको सचिवालय गाउँ कार्यपालिकाको सामाजिक विकास शाखामा रहनेछ ।

१६. अभिलेख राख्ने : समितिले आफूले गरेको काम कारवाहीहरूको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

१७. संशोधन, स्वतः निष्कृत्य तथा खारेजी : (१) गाउँपालिकाले आवश्यक ठानेमा कार्यविधि संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) गाउँपालिकाले उक्त कोषको आवश्यक नठानेमा कोष खारेज गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषको रकम गाउँपालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुनेछ ।

(४) यस कार्यविधिमा लेखिएका प्रावधान प्रचलित कानूनसँग बाँझिएमा बाँझिएको हदसम्म स्वतः निष्कृत्य हुनेछ ।

अनुसूची-१
(दफा १० को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

विषय: सहयोग उपलब्ध गराई पाउँ ।

श्री संयोजकज्यू,
स्थानीय बाल अधिकार समिति,
सुनकोशी गाउँपालिका, मुलखर्क, ओखलढुङ्गा ।

म सुनकोशी गाउँपालिका वडा नं.: बस्ने वर्ष को मिति मा हिंसा चाट पीडित भएको छु । मेरो आर्थिक स्तर ज्यादै कमजोर रहेको छ । म उपर हिंसा (.....) भएको कारणले मेरो मानसिक शारीरिक/ समाजिक अवस्था कमजोर भई अशक्त अवस्थामा रहेको हुनाले मलाई औषधी उपचार/कानूनी सहायता एवं परामर्श/उद्धार/मनोविमर्श/स्वरोजगार/पुर्नस्थापना / अन्य (.....) कामको लागि सहयोगको आवश्यकता परेको हुँदा बाल कोषबाट नियमानुसार सहयोग रकम उपलब्ध गराई दिनु हुन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदकको

नाम थर:

ठेगाना:

सम्पर्क नं.:

दस्तखत:

मिति:

आज्ञाले,

लोकेन्द्र बहादुर राई

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रमाणीकरण मिति: २०८२/१०/०२